

STATSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2000 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 februari 2000 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten (RP 188/1999 rd) till statsutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av statsutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- regeringsrådet Raija Isotalo, finansministeriet
- lagstiftningsrådet Sami Manninen, justitieministeriet
- enhetsdirektör Mikko Kangaspunta, Statskontoret.

Folkpensionsanstalten och Finlands Kommunförbund har lämnat skriftliga utlåtanden.

PROPOSITIONEN

Lagen om statsbudgeten innehåller ett antal bestämmelser om rätten att utfärda förordning. I förordningen om statsbudgeten ingår fullmaktsbestämmelser, med stöd av vilka statsrådets allmänna sammanträde och finansministeriet kan meddela föreskrifter om frågor som kan betraktas som förvaltningsinterna. Budgetförordningen har också flera bestämmelser som ger statskontoret rätt att meddela administrativa föreskrifter. Därtill har det ansetts att statsrådet med stöd av sin generella behörighet genom beslut av allmänna sammanträdet och av ministerier haft rätt att meddela föreskrifter som kompletterar de anslagsnormer för statsbudgeten som gäller tillämpningen av budgeten.

Regeringen föreslår nu att lagen om statsbudgeten ändras för att den skall uppfylla kraven på bestämmelserna om rätt att utfärda förordning i

den nya grundlagen, som träder i kraft den 1 mars 2000.

Lagen föreslås få preciserande bestämmelser om rätten att utfärda förordning i frågor som för närvarande regleras i förordningen om statsbudgeten. I lagen föreslås dessutom en fullmaktsbestämmelse motsvarande praxis för verkställigheten av budgeten, nämligen att det genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om hur anslag i statsbudgeten skall användas i enlighet med budgeten.

I lagen föreslås ingå en bestämmelse som bemyndigar statskontoret att meddela statliga myndigheter närmare föreskrifter om uppgifter i anknytning till ekonomiförvaltningen.

Regeringen föreslår en ytterligare ändring i lagen som innebär att likviditetsbelopp som enligt lag betalas till en pensionsanstalt och återbäring av sådana belopp till staten samt statsbidrag

som enligt lag betalas till kommunen och belopp som kommunen enligt beräkningsgrunderna i statsbidragssystemet skall betala till staten kan nettobudgeteras i statsbudgeten.

Enligt förslaget fogas till lagen bestämmelser om överlåtelse av statens lösa egendom samt om den interna kontrollen vid ämbetsverk och inrättningar. Därtill föreslås vissa smärre tekniska ändringar.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionsmotiven och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövligt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande ändringar.

Detaljmotivering

Bestämmelser om användningen av anslag (föreslagna 7 c §)

Avsikten med föreslagna 7 c § är att riksdagens budgetbeslut skall kunna verkställas utifrån anslagsmotiveringen också sedan den nya grundlagen trätt i kraft. I dagsläget utfärdas närmare bestämmelser om hur anslag skall användas genom ministeriebeslut, om riksdagen har beslutat så i motiveringen till anslaget. I annat fall utfärdas bestämmelserna genom beslut av statsrådets allmänna sammanträde. I grundlagspropositionen påpekas att de nya reglerna för rätten att utfärda förordning inte påverkar statsrådets normgivningsrätt. Föreslagna 7 c § bygger på dessa premisser.

Med hänsyn till att rättsläget skall vara klart är den föreslagna bestämmelsen så tillvida problematisk att den inte anger när en förordning utfärdas av statsrådet och när av ett ministerium. Därför är det enligt utskottet motiverat att precisera bestämmelsen så att som huvudregel gäller

Förslagen gällande rätten att utfärda förordning och statskontorets rätt att meddela föreskrifter får inga direkta administrativa eller ekonomiska konsekvenser. Genom att det blir möjligt att nettobudgetera likviditetsbeloppen till en pensionsanstalt och återbäringarna av beloppen minskar slutsumman på inkomst- och utkomstsidan något i budgeten.

att bestämmelserna utfärdas genom en statsrådsförordning. Rätten för ett ministerium att utfärda förordning skulle däremot grunda sig på en speciallag eller ett uttryckligt budgetbeslut föreskrivet i den allmänna lagen. Utskottet föreslår följaktligen att 7 c § förtydligas på ovan nämnt sätt.

Överlåtelse av statens lösa egendom (sista meningen i föreslagna 24 § 1 mom.)

Justitieministeriet har kommit med bedömningen att bemyndigandet i sista meningen är något vagt formulerat och att det därför bör preciseras för att bättre motsvara sitt syfte. Finansministeriet har ansett att det i sig inte har något att invända mot justitieministeriets strävan att dra upp exaktare gränser för bemyndigandet. Bestämmelsen får dock inte göras så snäv att det uppstår nya praktiska problem exempelvis vid överlåtelse av utrangerad statlig egendom.

Den nämnda bestämmelsen bör enligt statsutskottet lämpligen ges exaktare gränser genom att till den foga ordet "särskilda". Genom denna precisering vill man understryka att de orsaker som anges i en statsrådsförordning måste vara särskilda, motiverade skäl. Enligt utredning till utskottet är det exakt så här man avsett förfara.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet att sista meningen i det föreslagna 24 § 1 mom. preciseras.

Förslag till beslut

Med hänvisning till det ovan sagda föreslår statsutskottet vördsamt

att lagförslaget i övrigt godkänns utan ändringar men 7 c § och 24 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag**7 c §****Bestämmelser om användningen av anslag**

Närmare bestämmelser om användningen av ett anslag i enlighet med budgeten kan utfärdas av statsrådet (*utesl.*) genom förordning. *Nämnda bestämmelser kan dock utfärdas av ett ministerium genom förordning, om så bestäms särskilt i lag eller besluts i budgeten.*

24 §**Överlåtelse av statens lösa egendom**

Om inte något annat bestäms i lag eller besluts i budgeten, får ämbetsverk och inrättningar

överlåta statens lösa egendom som är i deras besittning, förutsatt att överlåtelsen anses vara ekonomiskt motiverad och ändamålsenlig. Ämbetsverket eller inrättningen skall utverka samtycke av statsrådet till överlåtelsen, om värdet av den egendom som överlåts är avsevärt eller om överlåtelsen annars skall anses vara betydande enligt vad statsrådet bestämmer genom förordning. Egendom får inte överlåtas för ett pris som understiger gängse värde eller utan vederlag, om inte något annat följer av sådana *särskilda* orsaker i samband med överlåtelsen om vilka närmare bestämmelser utfärdas av statsrådet genom förordning.

(2 och 3 mom. som i RP)

Helsingfors den 15 februari 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Jorma Huuhtanen /cent
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Tuija Nurmi /saml
Mauri Pekkarinen /cent (delvis)
Ola Rosendahl /sv

Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Sakari Smeds /fkf
Irja Tulonen /saml
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
Jorma Vokkolainen /vänst
suppl. Kari Kantalainen /saml
Pirkko Peltomo /sd
Anu Vehviläinen /cent (delvis).

